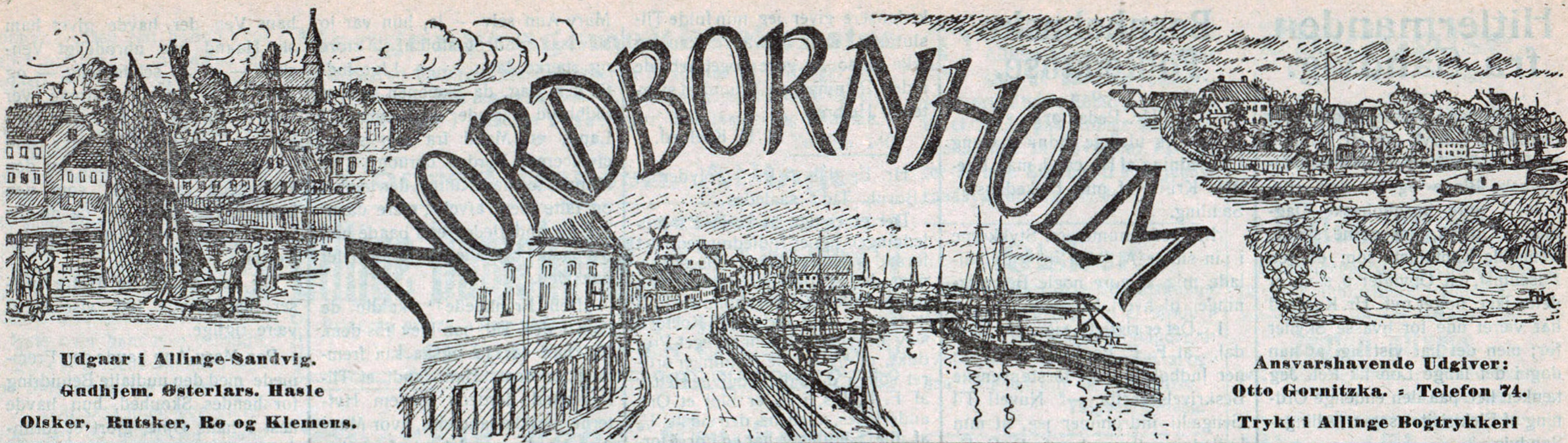

Udgaar i Allinge-Sandvig.

Gudhjem. Østerlars. Hasle

Olser, Rutsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Ud giver:

Otto Gornitzka. - Telefon 74.

Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Nr. 168

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - - - 6 Ø.

Fredag den 14. November

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1930

Rhodesia.

—o—

Et mærkeligt Land.

Rhodesia er et af Jodens mærkeligste Lande med en Historie, der gaar langt tilbage. — Landet har over 500 Ruiner, som nu er Genstand for videnskabelig Undersøgelse. Mange af disse Ruiner har øjensynlig en Gang været baade Templer og Fæstninger. — En semitisk Race, der var Söldyrkere, har engang boet i Landet, men er bleven fordrevet. — Endnu kan man finde simitiske Spor blandt Befolkningen.

Rhodesia er rigt paa Guld; man har beregnet, at der i Fortiden er bleven udført Guld til en Værdi af Milliarden af Kroner. Endnu er Guldets Landets fornemste Tiltrækningskraft, skønt Landet ogsaa har andre Naturregdomme.

Velsituerede Negre.

Dygtige Landmænd, veluddannede Haandværkere og energiske Forretningsfolk har gode Muligheder i Rhodesia. For at komme ind i Landet kræves, at man er i Besiddelse af ca. 1000 Kr. — De Indfødte er henviste til visse Omraader, men de er velsituerede i Sammenligning med f. Eks. Indierne og udgør et købestærkt Publikum. Byttehandel er meget yndet. — Det er strengt forbudt at sælge Negrene Skydevaaben, Ammunition og stærke Drikke, men de holder meget af smukke Klæder og stiller ikke store Fordringer. En Kvinde, der ikke er iført andet end to smaa Skindstykker, et for og et bagtil, er glad ved at faa et rødt Sjal til at drapere sig med. Og Mændene vil gerne vigte sig med store Knapper, jo mere spraglede Farver des bedre.

Landbrugsredskaber sætter man ogsaa Pris paa. — En Høvding, der for første Gang saa en Plov i Arbejde, ytrede: „Den er lige saa meget værd som 10 Koner!“ Landbruget staar paa et meget lavt Stade, men Jorden er frugtbar.

Varmt ved Juletid.

Rhodesia ligger paa omtrent samme Breddegrad som Madagaskar, deles i det nordlige og sydlige af Zambizifloden. I den sydlige Del, hvor der ikke er saa varmt som i den nordlige, der ligger nærmere Ækvator, begynder Vinteren, naar vi har Foraars, og i September indtræder Vaaren. Ved Juletid er der meget varmt. Tørken er ofte ødelæggende. I en Egn har det ikke regnet i 4 Aar, men der bor alligevel Mennesker som lever af Faareavl i Ørkenen, hvor der vokser forskellige Planter. I de bedre Egne er der varmt i tre Maaneder, og om Foraaret begynder en Regntid paa 3—4 Maaneder. Graver man tilstrækkeligt dybt, finder man næsten

altid Vand, og der er udarbejdet store Projekter til kunstig Vanding. I Urskovene gør Løver og Leopard det farligt at færdes.

Der dyrkes Mais, Bomuld og Tobak, ligesom der findes værdifulde Gummiplanter. Der er Mangel paa Folk og Arbejdslønnen er høj, men det er dobbelt saa dyrt at leve der som herhjemme.

De sorte er beskedne.

Det sydlige Rhodesia omfatter et Areal af 385000 Kvadratkilometer med en Befolkning af over 800,000 Personer, hvoraf 3500 er Europæere og Indiere. Negerbefolkningen — Karangerne, d. v. s. Solfolket — har i Tidens Løb været underkastet forskellige mere kraftige Stammer og staar under engelsk Overhøjhed. Englænderne regerer med Strenghed og Retfærdighed og søger at hæve Befolkningens Kulturniveau. Det er beskedne og fjøelige Folk. De vil gerne lære at skrive og regne. Karangerne er ofte halvvejs Nomader. Naar det afsvedne Skovland har opgivet at give en god Høst, flytter de med Pik og Pak til en anden Egn, medtagende deres Okser, Køer, Svin, Faar, Geder og Høns. Regeringen søger at formaa dem til at drive et mere fornuftigt Landbrug.

Menneskeofringer.

Deres religiøse Forestillinger er primitive. — Regeringen søger at forhindre Menneskeofringer, der altid har fundet Sted i Tørke for at formilde Guderne og faa dem til at sende Regn. I Aaret 1923 havde en Mand forgrebet sig paa Regngudinden, og det faldt ind med slem Tørke. Synderen blev greben, bunden med Reb og ført til det Sted, hvor Ofringerne under saadanne Omstændigheder finder Sted. Han blev lagt paa en Stabel Brænde, Luerne slikkede hans nøgne Krop og bragte hans Klageraab til Tavshed. I Løbet af kort Tid var han forvandlet til en Askehob. — En af de anklagede fortalte, at i hans Levetid var ikke mindre end 72 Personer blevne ofrede til Guderne, naar Tørken hærgede.

Forbrydelsens Højskole.

De hvide Udvandrere viser ofte Tendens til at synke ned til de sortes sædelige Niveau. De berusende Drikke virker ødelæggende — de Indfødte brygger en Slags Øl, som de beruser sig i. Usædelighed florerer navnlig ved Gruberne. En Blandingsrace af hvide og sorte arver som oftest de to Racers daarligste Egenskaber.

Johannesburg — Guldminerens By — er bleven kaldt Forbrydelsens Højskole for Afrikas sorte. Den har en halv Million Indbyggere, deriblandt 300,000 Negre fra forskellige Egne af Afrika og de to Trediedele arbejder i Minerne. Det værste i den europæ-

iske Civilisation og det værste i Hedenskabet mødes i denne By, hvor de Indfødte drages ind i en Malstrøm af menneskelig Lidenskab, Synd og Usædelighed. De hvide er ikke synderligt bedre.

En Skæbne.

—o—

Det var i Firsernes Slutning, da Fjordkøbing endnu var en lille Provinsby med Middelalderpræg, ingen brede Gader, Boulevarder eller Viadukter, ingen Telefon eller elektrisk Lys — eller Biografteatre.

Naar Dagens Arbejde var til Ende, gik man om Sommeren ud i et af Byens Anlæg og nød Musikkens Toner, mens Vinteren var helliget Indendørslivets Hygge.

Blandt mærkelige Mennesker, der dengang boede i Fjordkøbing, var ogsaa Nikolaj Rammer. Han voksede op i den østlige Bydel, som eneste Barn af et Par brave, grundhæderlige Forældre. Faderen var Smaahaandværker af den gamle, solide Slags, men til Uheld døde han, just som Nikolaj blev Svend.

Gamle Rammer efterlod den sorgende Enke en lille gældfri Ejendom med Have, Forretning samt en køn Sparekilling, saa Fremtiden tegnede sig, økonomisk, ret lyst for de to tilbageblevne.

Nikolaj var Moderens Trøst og Stolt. Altid gik de ud sammen: Moderen, høj og slank — i sort; Sønnen ligeledes i lang, sort Overfrakke, der altid var tæknappet, høj, sort Hat og sorte Handsker; kun Stokken, som han bar flot og elegant, havde som Haandtag en hvid Elfenbenskugle!

Gik Moder og Son saa den sædvanlige Gang Søndag Eftermiddag gennem Byens stille Gader, ud til den lille, idylliske Kirkegaard, talte de kun lidt og sagte med hinanden. Nikolaj, den fuldkomne Kavalier, gik altid i Rendestenen og lod Moderen beholde den smalle Fortovslise for sig. Som de nu gik der, kunde enhver skønne den Glæde og Stolthed, der prægede Fru Rammers Ansigt. Jo, det var en Søn! Ikke som de andre Svende løb han til Bal den halve Nat, eller fjasede med Byens Piger — nej, han ofrede sig for sin Mor!

Vel gik Nikolaj Rammer i Faderens Fodspor — bestyrede Forretningen og arbejdede i det lille Værksted fra Morgen til Aften — men uden Lyst, Hans Hu stod til de „skraa Brædder“ han vilde optræde, gøre scenisk Lykke, blive en berømt Skuespiller. De store sceniske Navne, det kongelige Teaters Olaf og Emil Poulsen og Provinsteatrenes Ferdinand Schmidt, Karl Marx og hvad de nu hed, svirrede stadig rundt for ham. sled ham som en Mare. Disse Kunstnere var hans Idealer: dem vilde han naa, ja, overgaa. Ja, han vilde til Scenen, vilde optræde — men det blev hans Skæbne.

Første Gang jeg saa Nikolaj Rammer optrædte han som Resitator og Komiker. Lige god var han til begge Dele, forekom det mig. Med Følelse og Pathos fremsagde han først Zach. Nielsens „Et Møde“, Skønt Lokalet, Lystanlæggets Førstesalsstue, var halvmørkt og Luftten derinde var lummer af Kulsyre og Os fra en Snes Læredrenge, alle Medlemmerne af den Cricket-Klub, der havde arrangeret Aftenunderholdning, syntes vi dog, at Nikolaj Rammer var enestaaende — ja, vi beundrede ham og mente i vor Naivitet, at han engang vilde blive den store Scenekunstner.

Vi anede, naar han tonede ud i det lave, kvalme Rum: „Saa skal I se, hvilke Næver, der gror paa disse knoklede Arme!“ — et stort Geni. Og hvor bruste

Bifaldet ham i Møde, naar han med fynsk Tonefald sang Erik Bøghs: „Jeg gik just ned ad Stien, jeg skulde til Per Smed...“ Jubelen var endeløs, naar han til Slut sang „Cellestin og Floridor“ af „Nitouche“.

Senere traf jeg Rammer i en dramatisk Klub, nogle Læredrenge havde stiftet med det Formaal engang imellem at give en Dilettantforestilling.

Rammer var selvskeven Førstemand her, dog ikke som „Skuespiller“ — det laa vel under hans Værdighed, men som Raadgiver, Instruktør og Sminkør. Skulde en af de agerende rigtig majes ud, var Nikolaj uundværlig.

Naar han ikke selv spillede med, skyldes det sikkert den Omstændighed at han tilhørte en lidt ældre Generation — han var jo Svend; dertil kom yderligere, at Opgaverne voksede for ham dels optraadte han nu og da ved større Aftenunderholdninger og dels begyndte hans egentlige Teatervirksomhed paa det „rigtige“ Teater — som Statist. Senere blev han ogsaa engageret ved et omrejsende Teaterselskab som Skuespiller — han vilde jo den Vej. Men det blev hans Skæbne. Skønt Nikolaj Rammer anstrengte sig til det yderste, naaede han aldrig frem; thi han manglede Betingelser for at kunne slaa „igen-nem“, daarlige Stemmemedler, manglede Evne til at fylde paa Scenen og frem for alt „Gnisten“. Saa kom Moderens Død; Nikolaj Rammers Ægteskab med en ham utro Kvinde, hvis Følger blev Skilsmisse — kort sagt: Skuffelse paa Skuffelse knækkede ham.

Der er tre Slags Mennesker siger en Engländer; De, der vil, De, der ikke vil — og de der ikke kan. For den sidste Kategori mislykkes alt.

I tredive Aar saa jeg kun Rammer nogle faa Gange, men hver Gang optraadte han. Vel var Teatret et lukket Forum for ham, men der var jo andre Steder, man kunde optræde: paa Markeder og Dyrskuer, ved Skovfester og i Jernbanewaggonernes Sidegange. Paa slige Steder optraadte nu Nikolaj Rammer.

Sidste Gang, jeg saa Rammer, sad han ude i et ved Fjordkøbing nærliggende Krat og gned paa en gammel Violin. Der skulde være Sygekassefest, og mange Mennesker ventedes. Jeg stude ved fra Siden at iagttage Nikolaj Rammer. Det var det samme smalle Ansigt med den krogede Næse og det storlokkede Kunstnerhaar, men der var kommet noget tungsindigt, forgræmmet frem i dette Ansigt. En Sum af Skuffelser og bristede Drømme lyste ud af det og gav hele Skikkelsen en Usikkerhed, jeg ikke kendte fra de unge Dage. Skønt Nikolaj Rammer hele Livet havde „optraadt“, var han dog langt fra blevet rutineret — maaske kom det af, at han aldrig senere i Livet havde mærket noget til den Paaskønnelse og Anerkendelse, han i Ungdommens Vaar havde drømt saa kønt om.

Nu sad han derude i den grønne Skov og spillede paa sin Violin, pinende falsk. Han saa langt efter den To- og Femøre, en enkelt medlidende kastede i hans Hat. Han var i den samme lange sorte Overfrakke, tæknappet, som da han fulgte Moderen paa Kirkegården, men den var falmet som han selv.

Skæbnen havde forlængst indhentet ham. Man kunde maaske have ventet, at Trods var bleven Resultatet af hans Livs Nederlag, at „saa skal I se, hvilke Næver, der gror paa disse knogledede Arme!“ var bleven Alvor for Nikolaj Rammer — men nej! Livet havde bøjet, kivet ham i Knæ, gjort ham slap, for-sagt og usikker.

Nu gik han ikke let og elegant i Rendestenen ved Moderens Side — nu var han bleven i den.

Da jeg gik ham forbi, fløj det af mig: Cellestin og Floridor! — Han saa grun-

dende op fra sin dvaske Stilling; nu kom som Liv i de halvudsukte Øjne, og Munden krusede i et bittert Smil; Jeg forstod, at Nikolaj Rammer i Erindringen vendte tilbage til hin Tid, hin lykkelige Tid i hans Liv, da han under jublende Bifald kreerede denne Sang ved talrige Aftenunderholdninger i Fjordkøbing — hin Tid, da hans Fremtidsvej syntes ham bestrøet med luter røde Roser — uden Torne.

Abernes By.

Der findes en lille By i Varanasi i Indien, som kaldes Abernes Paradis. Som alle Indere er Indbyggerne i denne By bange for at gøre Dyr Fortræd, og de har især en hellig Respekt for Aber. Aberne er Herre i den lille By. De udgør Halvdelen af Befolkningen og optræder med utvungen Nonchalance spadserer omkring paa Gaderne, stjæler søde Sager, naar de kan komme afsted med det, og skræmmer Livet af gamle Hindutanter. Men intet kan rive Indbyggerne ud af Taalmoden.

En skønne Dag kom der en Slange ind i Abernes Paradis. Den kom i Form af en pietetløs og reformivrig Borgmester. Det første han slog ned paa, var just de stakels Dyr. Han ansaa det uværdigt for en moderne By, at dens Hålvdel var forsynet med Hale og fire Hænder. Efter mange men'er og for'er ansattes en Herre ved Navn Abdulla Saheb til at indfange dem. Han skred til Værk med godt Mod og havde allerede den første Dag sat 65 Aber i Bur.

Men det var ikke tilfredse Fanger, han havde. I Vrede over deres tabte Frihed hylede Aberne saadan op, at hele Byen samlede sig protesterende udenfor.

En af de varmeste Abevenner hittede paa at lade en Ven i en Naboby sende sig et Telegram, i hvilket Abdulla i den engelske Regerings Navn anmodedes om at indstille sin Jagt. Men Abdulla saa straks, at Meddelelsen var forfalsket og fortsatte som forhen.

Men Rygtet om Telegrammet havde spredt sig i Byen som en Løbeild. Folket, der hidtil havde nøjedes med at knurre, gik nu over til Haandgribeligheder. De stormede Abdullas Hus, befriede de indestængte Aber, omfavnede dem grædende og satte Ild paa Burene. Derefter gennempregede de den stakkels Abdulla og gik glade bort.

Næste Dag kom Politiet, ogsaa de var abevenlige, men beklagede Hændelsen og arresterede med stor Modvilje nogle af de mest aggressive Abebefriere, der nu sadder fængslede og venter paa deres Dom. Abdulla er genindsat i sin Værdighed som Byens Abejæger. Men han vovede ikke at røre et eneste af Dyrene, Indbyggerne er hysterisk ømme imod sine genvundne Kæledægger, Borgmesteren raser, og Aberne har det saa paradisiske som aldrig før.

Hitlermanden fra Sandvig.

—o—

Naar man i disse Dage læser haanende Udtryk om Hr. Kaptajn K. E. S. Koefoed i visse københavnske Blade og ser dem citerede i vore bornholmske Dagblade, Udtryk, der gerne skulde fremstille Kaptajnen som en ren Fusentast, en Opvigler o. s. v., er dette ikke noget nyt. Hr. Koefoed har været ude for hvasse Skyller før; men det har vist sig, at han dog i det lange Løb fik Ret. Jeg tænker her paa den endelige Ordning af Elektricitetssagen i Allinge-Sandvig.

Lad os se, hvorledes fhv. Borgmester Chr. Larsen i sit „Flyveblad“ af 27. April 1927 bedømte Kaptajnens Tankegang:

„Premierløjtnanten søger at trøste Borgerne med“, skriver Hr. Larsen, „at selv om det skulde lykkes ham og hans Hjælpere at slaa Byraadets Plan i Stykker, skal de alligevel ikke være kede de af det, for vil Kommunen ikke sørge for Elektricitet, kan den ifølge Stærkstrømsloven ikke hindre, at Borgerne selv sørger for at skaffe sig den ved at danne Aktie- eller Andelsselskab o. lign. som kan faa Koncession. Her er Premierl. gaaet paa en Vildmand, thi der er jo slet ikke Tale om, at Byraadet ikke vil, men om, at det ikke vil eller kan gøre det paa den Maade, Premierl. forlanger. Det gør jo en Forskel. Premierl.s Paastand er jo helt ved Siden af, det anbefales ham at læse § 1 i Lov Nr. 9 af 23. Jan. 1903, saa vil han se, at det hele ikke er saa nemt, at det ordner sig ved en flot Haandbevægelse.

Skønt Premierl. Henvi sning til Stærkstrømsloven, og at det hele kan ordnes udenom Byraadet ved Oprettelse af Aktie eller Andelsselskab i og for sig er ganske betydningsløs, er den dog interessant derved, at den ligesom i et Glimt viser, hvad der synes at ligge til Grund for Oppositionen. Det kunde se ud til, at det, den eller de, der staar bag ved Oppositionen, egentlig ønsker, er at faa Sagen ødelagt saaledes, at private Interesser kunde komme til. Paa den Maade bliver Oppositionen forstaaelig.

Hvis det lykkes at slaa Byraadets Plan i Stykker, vil Oppositionen gøre klogt i at væbne sig med Taalmodighed med Hensyn til Opnaaelse af Koncession; thi det vil næppe nogensinde ske, at denne Kommunes Beboere vælger et Byraad, der gaar med til at give private Aktionærer eller Andelshavere Koncession paa Udbytning af Kommunens Beboere. Det vil i al Fald aldrig ske, uden at Byraadet sikrer Kommunen Ret til at bestemme, hvor og hvorledes et saadant Værk skulde bygges, hvilken Pris der maatte tages for Strøm, og at Kommunen, naar den fandt det formaalstjenligt, havde Ret til at overtage Værket.

Under saadanne Forhold vilde der næppe være meget at hente for Privatkapitalen, og den vilde sikkert ikke være slikken efter at komme til. Premierl. Slutningsbemærkning om, at vil Byraadet ikke skaffe Borgerne billig Strøm, er der andre, der vil, er jo meget lovende; men er der nogr, der kan? — Kan Premierl. det?

Nu, 3 Aar efter, er Allinge-Sandvig Kommune forsynet med Elektricitet ved private Borgeres eget Initiativ og uden at Skatteydere, der ikke vil være med, behøver at have mindste Risiko derved eller yde en eneste Øre dertil.

En af Hjælperne.

Bornholmske Folkedanse.

—o—

Hr. Redaktør!

Maa jeg ulejlige endnu en Gang i Anledning af Hr. cand. mag. Egedals Kritik af min Folkedansesamling.

Hr. Egedal numererer Stykkerne i sin sidste Artikel og jeg vil tillade mig at gøre nogle Bemærkninger til hvert Nummer.

1. „Det er rigtigt“, siger Hr. Egedal, „at F. F. Fs Indledning ligner Indholdet i det førstesvenske Beskrivelseshefte —“ Nuvel! Til Gengæld indrømmer jeg, at min Indledning ligner baade F. F. Fs og den svenske.

2 Det var altsaa Skomagerdansen, jeg skulde have nappet fra Reersø ved Storebælt, og Hr. Egedal spørger, „om der er ældre Mennesker paa Bornholm, der danser Skomagerdansen, som angivet i den omtalte Beskrivelse.“ (Beskrivelsen i „Folkedanse for Børn“) Saaledes som jeg har beskrevet Dansen, danses den Dag i Dag, og blev danset saaledes, længe før Hr. Egedal og jeg saa Solens Lys.

Forøvrigt har jeg i „Forord“ udtrykkelig gjort opmærksom paa at Skomagerdansen ogsaa er stæfæstet paa Horsensegnen.

3. Det forekommer mig at være meget søgt at kalde Udtrykket i „Forord“; „maa anses for at være af ægte bornh. Oprindelse“ for historiske Oplysninger (Flertal). Jeg vil højst kalde det en Mening, en Paastand, men lad os ikke strides om Kejserens Skæg.

4 Jeg har intet sagt om, at det er vanskeligt at beskrive en Dans.

5. F. F. F. havde vel intet med selve Ordningen af Opvisningen paa Stadion at gøre, men alle Ledere af Folkedanseholdene fik Besked om at indøve følgende Danse af F. F. Fs. Beskrivelseshefter til Masseopvisningen.

1. Skomagerstykket	I
2. Mallebrok	II
3. Tretur	I
4. Den toppede Høne	I
5. Norsk Fjældmarch	I
6. Feder Mikkell	II
7. Jødeturen	I
8. Pirrevals („Tolv danske Folkedanse“)	
9. Sekstur (do do)	

(Romertallene angiver Beskrivelsesheftets Nummer.)

Under Opvisningen lagde jeg Mærke til, at næppe 2 af Holdene dansede ens, hvoraf jeg drog den Slutning, at Beskrivelserne har været „ufuldstændige og uklare“, da jeg forudsætter, at Folkeskolens Lærere kan læse.

(Jvf. Skovrider Poul Lorenzius Omtale i „Hjemstavnsliv“ af Opvisningen i Skanderborg Dyrehave)

6. Jeg meddelte i mit forrige Indlæg, at F. F. F. i Løbet af 30 Aar havde opnaaet at faa samlet og beskrevet 2 — to bornh. Folkedanse. Der er i hvert Fald ikke udgivet flere. Nu siger Hr. Egedal at F. F. F. har Beskrivelser af 25 bornh. Folkedanse samlede af Hr. Gymnastiklærer Kr. Jensen i 1901.

Den Meddelelse kom mig meget overraskende. Jeg har brugt adskillige Aar for at samle, indøve og beskrive 22, og saa har Hr. Kr. Jensen i 1901 samlet 25. Den Mand maa være i Besiddelse af Aladdins vidunderlige Lampe.

Tør jeg i Anledning af denne Meddelelse stille et Par Spørgsmaal Hvorfor er disse Danse aldrig blevet trykt og udgivet?

Er det muligt at faa en Fortegnelse over Dansene?

Den af Hr. Egedal fremsatte Tanke om en Sammenkomst i Rønne for alle bornholmske Fol-

kedansere giver jeg min fulde Tilslutning, men desværre kan jeg ikke personlig gøre noget Arbejde i den Retning paa Grund af svigtende Helbred.

H. P. Koefoed.

Hr. Egedals 6 Punkter lyder ifl. „Bornh. Tid.“ saaledes.

Det er rigtigt, at F. F. Fs Indledninger ligner Indledningen i det første svenske Beskrivelseshefte, men det er ogsaa rigtigt, at paa første Side i „22 bornholmske Folkedanse“, som Hr. H. P. Koefoed selv henviser til som sit eget Produkt, er $\frac{2}{3}$ af alle Sætninger ordret som i de sidst udgivne Hefter af F. F. Fs, i $\frac{1}{6}$ er blot et Ord anderledes, medens den sidste $\frac{1}{6}$ af alle Sætninger har en Form forskellig fra den af F. F. F. anvendte Det skal tilføjes, at Rækkefølgen Led for Led er som i F. F. Fs Beskrivelser. Hvorledes kan alt dette forklares?

2. I 1917 opnoterede jeg paa Reersø „Skomagerstykket“ og Beskrivelsen kom i „Folkedanse for Børn“. Det er denne Beskrivelse, der i H. P. Koefoeds Hefte er anvendt som Beskrivelse for den bornholmske „Skomagerdaos“ — næsten Ord til andet. Er der ældre Mennesker paa Bornholm, der danser Skomagerdansen som angivet i den omtalte Beskrivelse?

3. Hr. H. P. Koefoed paastaar, at der ingen historiske Oplysninger er givet i Heftet, dette benægter jeg, men jeg vil gerne være med til at sætte den lig Nul. Hvad menes f. Eks. med, at de beskrevne Danse „maa anses for at være ægte bornholmsk Oprindelse“?

4. Det er rigtigt, at det er vanskeligt at beskrive en Dans, og der er ingen, der bebrejder Hr. Koefoed, at det ikke altid er lykkedes ham at give en god Beskrivelse.

5. Det omtales i Hr. Koefoeds Indlæg, at ved en Opvisning paa Stadion i 1928 dansede næppe to Hold ens. F. F. F. har mig bekendt ikke haft noget med den paagældende Opvisning at gøre.

6. F. F. F. har Beskrivelser af 25 bornholmske Danse, der er samlet paa Bornholm i 1901 af Gymnastiklærer Kr. Jensen. Disse Danse er af undertegnede nærmere undersøgt paa Bornholm i 1922.

J. Egedal.

Den Fremmede.

—o—

En Kærlighedstælling fra Bretagnes Kyst.

Selv om Øen Quessant ligger saa nær Bretagnes Kyst — saa nær al Civilisation — har dens Befolkning dog endnu bevaret deres Forfædres Sæder og Skikke. De er stærke Mennesker og godt begavede, men primitive og usammensatte i deres Følelser og Tanker. Deres Sind og Hjerter og Handlinger er enkle og voldsomme, som selve Havet, der omkranser deres Ø; — og Jann var ægte Søn af sin Ø. Han var Kaptajn paa en af de smaa Regeeringsbaade, der forsynede Fyrtaarnene med Kul. — Som Gud havde givet ham det, levede han sit Liv. En kraftig og aabenhjertet Sjæl var han. Svig og Rænker var ukendte Begreber i hans Natur. — Og naar Jann en Gang havde givet sit Hjerte bort, saa var det for bestandig, paa det Omraade, som i andre Sager, gik han ikke paa Akkord. — Og forlængst havde han givet sit Hjerte bort Af hele sin Sjæl elskede han den lille søde Mary-Ann dernede fra Fiskerhytterne. Af hele sin Sjæl længtes han hen mod den Dag, hvor Mary-Ann vilde give ham Lov til at sætte Troskabsringen paa hendes Finger — mod den Dag, hun vilde give ham Lov til at kalde hende sin. Hun var jo i hans Øjne den sødeste lille Fiskerpige paa hele Jorden — og

Mary-Ann selv — ja, hun var jo selv saa glad og stolt af sin store og stærke Jann. — Lige indtil den Dag, da Skæbnen ved et Skibbrud kastede en Fremmed i Land; en Mand fra den store, civiliserede Verden derude — et Menneske med Kultur, der tænkte og talte mere afvejet, mere dæmpet og anderledes end baade hun og Jann og alle de andre der paa Øen.

„Den Fremmede!“ kaldte de ham i den Tid, han blev hos dem. Og han var jo ogsaa saa fremmed for dem. Han fandt et Tilflugtssted dernede mellem Hytterne — ikke langt fra, hvor Mary Ann boede, og det var forresten Jann, der anviste ham Stedet. — Jann, der paa en saa forunderlig Maade følte sig draget mod denne Mand, der i det Ydre var ham selv saa ulig — men inderst inde var en Mand med Egenskaber, der i fuldt Maal var hans barkedede Haandtryk værd. Et varmt og hengivent Venskab sluttedes mellem disse to Mænd — et Venskab, der blev udsat for svære Prøvelser — og den sværeste vist den Dag, den Fremmede og Mary Ann for første Gang saa hinandens Øjne.

Det var den Dag, da Lodsens Kedrill fejrede sit Bryllup, og lige saa selvfølgelig det var, at baade Mary-Ann og Jann var mellem de Indbudte, lige saa selvfølgelig fandt Jan det, at han tog sin nye Ven med. Han fandt det som den naturligste Sag af Verden — men mindre naturligt fandt han den Interesse, som Mary-Ann og hans Kammerat viste for hinanden allerede ved det første Haandtryk. Det kaldte et alvorligt eftertænksomt Udtryk frem i hans Øjne; og efterhaanden som Aftenens Timer skred frem, og Dansen begyndte, sank han hen i tavs Grublen — i et Hjørne af Salen, hvor Skæret af de kulørte Lamper ikke naaede helt ind, og hvor det skuffede Drag om hans Mund ikke saas saa klart.

Helt saaledes var det jo heller ikke, han havde tænkt sig, at denne Aften skulde gaa — at han skulde sidde her og kukkelure, medens Mary-Ann og hahs Ven og alle de andre dansede og morede sig. Men saaledes var det nu, og Mary-Ann syntes helt at have glemt, at der fandtes en Mand i Verden, der hed Jann — en Mand, der nu sad i en Krog her i Salen og kun ejede et eneste Ønske: at Mary-Ann ogsaa en Gang — bare een eneste enkelt Gang vilde le til ham, saaledes som hun lo til den Fremmede — men det gjorde Mary-Ann ikke, og derfor var det at Tvivlen og Mistanken for første Gang saaede sin bitre Sæd i Janns Sind.

En sær kvælende Fornemmelse strammede hans Strube sammen, da det begyndte at dæmre for ham, at den Dans, Mary-Ann nu dansede saa let i den Fremmedes Arm, var Afdansning for ham, der sad her i Krogen og ikke ejede Civilisationens lette og glatte Talelemaader.

Og dog — hvorfor følte han sig saa tung til Mode? Hvorfor pinte han sig selv med Tanker, der maaske, naar alt kom til alt, kun var Galmandstanker. Hvorfor rejste han sig ikke og lo med de andre — dansede og drak med Kedrill og fulgte dem til Sengs, som god gammel Skik var. Var det noget at tage sig nær, fordi Mary-Ann lo morede sig med en Fremmed en enkelt Aften — selvfølgelig var det hele ikke en ærlig Tanke værd — Mary-Ann var god nok — og den Fremmede — var han maaske ikke

hans Ven, der havde givet ham sin Haand paa ubrødeligt Venskab — Jo selvfølgelig — og Jann rejste sig og slentrede over Gulvet. Enhver af de dystre Tanker var igen borte fra hans Sind — og hans Hengivenhed for den Fremmede var stærk, som den hidtil havde været det, da de alle tre den Nat vandrede hjem fra Festen.

Og dog skulde de dystre Anelser, han havde følt, vise sig at være rigtige.

Paa Mary-Ann havde den Fremmede med den udtalte Beundring for hendes Skønhed, hun havde læst i hans Øjne, gjort et forunderligt Indtryk, og hver eneste Dans havde han bedt hende danse med sig. Ikke med nogen af de andre unge Piger havde han danset — endsige vekslet et Ord eller Blik med dem. Ustandseligt havde hun følt hans Øjne hvile paa sig og mærket hans varme Haandtryk under Dansen. — Med sin tavse Hyldest havde han draget enhver af hendes Tanker imod sig og faaet hende til at glemme alt — og alle andre — og at der havde været en Gang for ikke længe siden, hvor det havde været hendes højeste Ønske at blive gift med en Mand, der hed Jan. Alt og alle havde han faaet hende til at glemme med sin stumme Hyldest, og ogsaa da han begyndte at tale — da han med sin dæmpede, melodiske Stemme nævnte hendes Navn og bad hende besøge sig — bad hende komme til sig — glemte hun — ja, hele Fortiden — baade Jann, og hvad Jann engang havde været i hendes Drømme — da hun Dagen efter — skælvende og rød i Kinderne og en Smule angst for noget, hun ikke rigtig kunde forklare sig, stod foran den Fremmede i hans Hytte, stod igrundern kun een Ting hende ganske klart, den Ting, at hun var en Kvinde, skabt med Følelser, som hidtil ingen anden Mand — end ikke Jann, havde forstaaet at vække i hende, og det blev sent, før hun den Aften naaede tilbage til sig selv, saa sent, at den Fremmede besluttede at gaa til Ro med det samme og saaledes ikke fik den Tur ned langs Klipperne, han ellers hver Aften foretog. Men iøvrigt følte han heller ingen Lyst til denne Tur i Aften; thi dernede kunde det tænkes, at en Mand vandrede om; en Mand, han fornylig sluttede Venskab med — en Mand, hvis dyrebareste Eje han i Aften havde været nær ved at — ja, nær ved at faa til at glemme, at — men heller ikke mere — Endnu kunde han se denne Mand i Øjnene, hvis Haand han havde trykket — men hvorlænge — hvorlænge vilde det vare, før han selv glemte, at han var denne Mands Ven. — — —

Et Lyn, der flængede Luften udenfor, afbrød den fremmede i hans Tankegang. Et Lyn efterfulgt af et bragende Tordenskrald, og saa tegnede et Lyn igen en Ildstriben henover den overtrukne Himmel, og i samme Nu brød Uvejret for Alvor løs; det Herrens Vejr, der den Nat sendte „Irlands Rose“ med en saadan Kraft mod Quessant-Klipperne, at ikke en eneste af Mandskabet naaede hjem til Tudor Green mere, hvor de ellers allesammen hørte hjemme. Den Nat stod Venskabet mellem den Fremmede og Jann for sin haardeste Prøve. Thi den Fremmede var det, der den Nat svømmede ud mellem de fraadende og skumpiskende Bølger og rakte sin Ven en hjælpende Haand, da Stormen truede med at splintre den lille Redningsbaad, som Jann førte, til

Atomer. — Den Nat bestod Venskabet mellem de to Mænd sin sværeste Prøve — og Dagen efter da Solen sendte sit første rød-mende Skær ud over Havet, der ikke havde Bersærgang mere, men var falden pant til Ro; da sad de to Mænd ved hinandens Side med Forsoningens Fred lysende over deres Ansigter. Og det var Jann der talte nu. Han havde længe siddet tavs og lyttet til den anden. Nu talte han, medens Solen lyste over hans lyse, vejrbitte Ansigt, og medens Manden ved hans Side langsomt rejste sig.

„Du skal intet sige mere“ sagde han og rakte sin Haand frem . . . „for Mary-Ann fortalte mig det hele i Nat. Hun fortalte mig en indviklet Historie, om Skæl der var faldet fra hendes Øjne, da hun saa mig gaa ud med Redningsbaaden — og da den kæn- tede — hun sagde Ting, der fik mig til at danse skotsk Reel i bare Hosesokker af Himmelhen- rykkelse — og til Slut lovede hun mig at blive min lille Kone, saa- snart det kan ske — og hvad har det at sige — det andet — Hvad har det saa at sige,“ gentog Jann med sagte Stemme, og medens hans Øjne lyste i Mildhed og Glæde.

Og Dagen efter tog den Frem- mede bort med Postdamperen. Han stod paa Dækket, da den langsomt stod ud af Havnen og til en sidste Hilsen løftede han sin Haand og vinkede til de to Mennesker, der stod inde paa Bred- den og skyggede med Hænderne for Øjnene. Det var Solen, der blændede dem; Solen — og et Par Taarer, der ikke lod sig trænge tilbage.

Fra Dag til Dag

Fiskehdl. Carl Jacobsen og Hu- stru kan 15. November fejre deres Sølvbryllup.

Alle Menighedsraadsvælgere i Allinge-Sandvig indbydes til et Møde paa Allinge Raadhus Fredag den 14. November Kl. 7,30. Se Annoncen.

Biografen fremviser paa Søndag den spændende Kriminalfilm „Nat- tens Skygger“. — De der før har set Vidunderhunden Lyn paa Lær- redet vil ikke forsømme Lejlighede- den paa Søndag.

En Serie Kunstblade

ca. 30x40 Billedflade med Mo- tiver fra bornholmske Byer ud- bydes i Subskription. Første Blad udføres af Maleren Aage Roose med Motiv fra Svaneke og ud- kommer kort før Jul. Det er Me- ningen at udsende et Blad hvert Aar, og Prisen bliver 10 Kr.

Som kunstinteresseret forestaas Uddelingen af Læge C. U. Boesen, Nexø, og vi mener derfor at kunne give Foretagendet vor bedste An- befaling.

Næste Nummer af Nordbornholm udkommer Fredag d. 21. ds. Tirsdag udgaar intet Blad.

Tak!

Hjertelig Tak til Abonnenterne i Sandvig for den smukke Gave, der blev overrakt os i Anledning af Centralens Nedlæggelse.

Jul. Bidstrup og Hustru.

Hjertelig Tak

for al udvist Opmærksomhed ved vort Sølvbryllup
Karoline og O. Munch.

Mange nye og smukke Mønstre i Skeer og Gaffer. Prima slidstærke Kvaliteter til 4 Kr. pr. Stk. Stort Udvalg i 3 Taarns Sølv, moderne haandsmedede Skeer. Mange Nyheder i moderne Lyseslanger, Bordlamper og Skærme. Billige Priser. Telefon 140.

Conrad Hansen, Allinge

Billige Damehatte. Jeg har et stort Udvalg i fikse og moderne Dame-Hatte. Priserne er fra i Dag nedsat med 20 pCt. pr. Kontant. LOUISE LARSEN ved Kirken, Allinge.

Hvorfor købe Tryksager

Indpakkingspapir og Poser hos omreisende Agenter, der paa Grund af Rejseudgifter maa beregne større Avance paa en ringere Vare, og sælger denne paa Efterkrav og uden Garanti.

J Gornitzkas Bogtrykkeri, Allinge, er De altid sikker paa at faa Deres Tryksager godt udført til den billigste Pris og saa vidt mulig omgaaende Levering. Telefon 74. Indpakkingspapir, Økonomruller, Poser & Konvolutter til Fabrikspris.

SKANDINAVIEN AMERIKA LINIE

Eneste direkte Ruter fra København til New York og Canada med regelmæssig Afgang flere Gange hver Md. — Familier med tilstrækkelig Kapital samt unge Piger til Husarbejde kan sikres Arbejde i Canada umiddelbart efter Ankomsten. Alle Oplysninger fra Passager- Afdelingen, KONGENS NYTORV 8, København K., eller hos: Bogtr. Kieffer, Ronne, Bogtr. Gornitzka, Nexø, Edd. Petersen, Svaneke, D. Gornitzka, Allinge, Fotograf Berghagen, Hæle.

Vil De have Fart i Omsætningen?

Hvad hjælper det at Lageret er fuld af Varer, naar Butikken mangler Kunder. Den store Omsætning til en lille Avance giver den store Kundekreds, naar der averteres i „NORDBORNHOLM“.

Har De endnu ikke købt Vinterbrændsel?

da er Tidspunktet nu inde. Vi venter i disse Dage 3 Ladninger med Engelske Kakkelovnskul, Tyske Kakkelovnskul, Union Briketter og vestphalske knuste Koks, alt af allerbedste Kvaliteter, der kan skaffes, og vi leverer alt paa Deres Bopæl til billigste Pris.

Produkten.

Regnskabsbøger

og Protokoller leveres billigst efter ethvert Skema. Hurtig Ekspedition. Sygekasselove og Kontrolbøger. Formularer, Attester og Blanketter. Allinge Bogtrykkeri.

Vier til Tjeneste med en Mængde gode Ideer til en virkningsfuld Reklame i „NORDBORNHOLM.“ Ønsker De en Annonce, der vil blive læst og husket, da ring op Tlf. Allinge 74 og med- del os, hvad De ønsker at reklamere med, vi skal da sende Dem et Udkast og opgive billigste Pris. „NORDBORNHOLM“ læses i alle Hjem indenfor Deres Kundekreds. „NORDBORNHOLM“ er det billigste og mest fordelagtigste Blad at avertere i. Gør et Forsøg, og De vil blive overbevist.

De Menighedsraadsvælgere i Allinge-Sandvig, der slutter sig til kirkeligt Centrum eller grundtvisk Retning, indbydes til et Møde paa Allinge Raadhus, Fredag den 14. November Kl. 7,30 for at tage Stilling til Menigheds- raadsvalget den 24. ds.

Olsker

Alle Vælgere paa den kirkelige Valgliste indbydes til et Møde i Olsker Forsamlingshus Mandag d. 17. ds. Kl. 7 for om muligt at op- naa Enighed om en Fællesliste. Valgbestyrelsen.

Rø

Ungdomsmøde med Lysbilleder FREDAG d. 21 November Kl. 7,30 i Brugsforeningens Sal med Sek- retær Thinggaard som Taler. Alle er velkomne. K. F. U. M. og K.

Allinge-Sandvig Gymnastikforening

afholder extraordinær Generalforsamling i Christensens Havestue MANDAG d. 17. Nov. Kl. 8. Vigtige Ting paa Dagsordenen. Bestyrelsen.

Kvindeligt Arbejderforbund Allinge-Sandvig

afholder GENERALFORSAMLING paa Forsamlingshuset Hammershus TIRSDAG d. 18. ds. Kl. 7,30. Bestyrelsen.

Ved Goodtemplar Syforeningens Bortsalg blev følgende Nr. udtr. Kaffedugen Nr. 146. Det strikkede Sæt Nr. 178. Adgangskort: Pu- den Nr. 173. Spisestuesættet Nr. 266. Langsjalet Nr. 125. Genstandene kan hentes hos Erna Staffensen.

Nu nærmer Vinteren sig

og det er rart at have en varm Seng at sove i — Det bedste Senge-Udstyr faar De altid i „Allinge Messe“. Kvaliteterne er de bedste efter Prisen, og jeg sælger alt Sengeudstyr m. Garanti. Dynen syes og stoppes gratis. Den landskendte Ballon- pude faar De hos mig.

„Allinge Messe“ v. Th. Holm. Tlf. 100.

Leverandør til Vareløtteri.

1 Landrace-Orne

(passende til Gylter) staar til Afbenyttelse paa Gadely, Olsker. Samme Sted er en saa god som ny Hakkelsesmaskine til Salg.

Skotøj reparerer.

Herre Saaler og Hæle Kr. 6,50 Dame do. do. 4,50 Emil Pedersen, Fuglesangen, All.

Klaverstemmer

JOHAN HAAG (Firma Hinds- berg) er i Allinge og Omegn sidst i denne Maaned og stemmer Pia- noer. Bestillinger modtager Bogtrykker Gornitzka. Tlf. 74.

Grundet paa særlig heldige Indkøb tilbydes et Parti sorte Herre- sko for 12,85 pr. Par. C. Larsen, Skotøjsforretning, All.

Blodpølse

faas i Dag — Fredag. Johanne Hansen Victualieforretning

Jagten aflyses

Svartingegaard, Risenholdt og Bayer Krummemark i Rutsker.

Jagten aflyses

paa Kirkebogaards Grund i Rutsker Joh.s Larsen.

Hjem tilbydes.

En enligstillet Person eller et Ægtepar med Aldersrente. Event. en Lejlighed til Leje. Billet mrkt „Hjem“ til Bl. Kontor.

Hængelampe — 20 Kr. — Kan frit beses. Chr. A. Jensen, Vestergade, Allinge.

Syning af Kjoler

Kitler og Børnetøj udføres. Fru Ipsen, Havebo.

Biografen. Søndag Kl. 6,30 og 8,30.

Nattens Skygger.

Spændende Kriminalfilm i 7 Akt. Skolen begynder. Morsom Farce i 2 Akter med Ungerne.

Allinge Teglværk

anbefales. Mursten, Teglsten, Drænrør. Tlf. 127.

Bornholms Spare- og Laanekasses

Afdeling i Allinge. Kontortid 9—12 og 2—4. Renten af Indskud er paa 3 Mdrs. Opsigelse 4,5 pCt. p. a. Alm. Sparekassetilkaar 4 - Folio 2 - i Forsørgelsesafdelingen 3,6 - hvortil Præmie, hidtil 2,4 -

Huggede og polerede Gravmonumenter i Bornholms smukke- ste Sten til Polering. Er altid paa Lager til rimelige Priser. Forlang Tilbud.

Se min Monument-Udstilling, Havnegade, Allinge. Borreløngens Granitværk. V. Sørensen.

14. Skytte- og Gymnastikkreds

Gymnastikken begynder i Olsker Forsamlingshus TIRSDAG d. 18. Kl. 7,30. Alle unge Karle indbydes til at deltage.

Konrad Kofoed, Bakkegaard, der er uddannet paa Ryslinge Delings- førerskole, leder.

Frelsens Hær, Rø.

Dukken blev vunden paa Nr. 32 a.

Forlang Herkules og Rekord Roekurve

hos Deres Handlende. Karl Chr. Andersen, Dammen pr. Allinge.

Avertér i „Nordbornholm“!

De Averterende

anmodes hæfligst om at indsende vert Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvemteste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.

ALLINGE Nu til Efteraaret

skal De i Deres egen Interesse købe Deres Forbrug af Beklædningsgenstande hos mig. Her er størst Udvalg og billigste Priser, og her findes alt, hvad der hører under Manufaktur, undtagen Damefrakker, de føres ikke.

Men Herre- og Drengbeklædninger — Herre- og Drengfrakker, Stortøjer, Regnfrakker, Motorjakker, Hatte, Huer, Kraver, Skjorter, Slips, Seler, Klæde, Kjøletøj, Bomuldstøj, Lærred, Sengetøj, Fjer, Tæpper, Trikotage og Garn samt Arbejdstøj. — Det tager for stor Plads at opremse alt, men vi har lige fra A til Z, saa De gaar ikke fejl ved at gaa til mig.

Her er nok at vælge imellem og de allerbilligste Priser.

Jens Hansen.

Slagteriets Udsalg paa Lindeplads.

Tlf. 45.

Karbonade, Mørbrad og kogt Skinke frisk hver Dag.

Kotoed & Mortensens Byggeforretning

Ligtøj og Ligsenge. Ligkistelager. Ordning af Begravelser.

Telefoner 77 og 79.

SLIPS

Største Udvalg.
Bedste Kvaliteter.
Billige Priser.

Magasin du Nords Uds.
VICTOR PLANCK
ALLINGE Tlf. 5

Anton Sonnes Ligkisteforretning

fortsættes uforandret.

Ligtøj og Ligsenge paa Lager. Ordning af Begravelser.

Agnes Sonne. H. Th. Mortensen.
Maskinsnedkeri, Allinge.
Tlf. 47.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 865. Chr. Dideriksen, Rønne. Tlf. 865

Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer.
I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Hasle Kalkværk

Altid friskbr. Kalk.

Brændt Gødningskalk er den bedste.

Forlang Tilbud.

Tlf. Hasle 102.

Tlf. Rønne 393.

TRIKOTAGE

**NORLANDETS
HANDELSHUS
ALLINGE**

STRØMPER

**NORLANDETS
HANDELSHUS
ALLINGE**

BRØDRENE ANKER, HASLE

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Ajlepumper = Vandpumper - Varmtvands-Anlæg,

Ude og Hjemme.

—0—

ENDEN PAA BRYLLUPSREJSEN.

Et bevæget Ægteskabsdrama, der endte med et frygteligt Mord, udsplittedes forleden Nat i Ekspresttoget Prag — Paris. Paa Banegaarden i Prag traf en Kemiker, som skulde paa Bryllupsrejse til Frankrig med sin unge Kone, sin tidligere Forlovede. Denne Dame fik et frygteligt Anfald af Skinsyge og tog en Billet til samme Station, som de Nygifte. Hun opsøgte dem i Kupeen, og i Timevis havde hun og Kemikeren, der begge er franske, et rystende Opgør, som den uheldige Kone, der er Czekoslovak, ikke forstod et Ord af. Da Toget var kommet ind i Frankrig og havde forladt Nancy Banegaard, forlod Kemikerens Frue et Øjeblik Kupeen. Hun fandt, da hun kom tilbage, sin Mand liggende dræbt med to Revolverskud i Hjertet. Ved Hjælp af Nødbremsen standsede hun Toget, og Mordersken blev anholdt.

EN STEINACH-HISTORIE.

Det fortælles, at den berømte Steinach fornylig foretog en Foryngelsesoperation paa en Mand paa halvfjerds Aar.

Da Patienten vaagnede op efter Bedøvelsen begyndte han at græde bitterligt. — Hvorfor græder De, min gode Mand? spurgte Steinach.

— Aah, svarede den halvfjerdsaarige, jeg er saa bange for, at jeg skal komme for sent i Skole!

EN FRIMÆRKE-HISTORIE.

Mange Filatelister har i den sidste Tid besøgt den internationale Frimærkeudstilling i Berlin, hvor over 100.000 Frimærker fra alle Lande var udstillet i utallige Montrer. Udstillingens Clou var det berømte 1 Cents Mærke fra Britisk Guina. Dette Frimærke, der er enestaaende i Verden har sin Historie:

I Midten af forrige Aarhundrede sendte nogle amerikanske Skoledrenge et stort Parti Frimærker til europæiske Frimærkehandlere. I en Pakke fandt man et rødt snavset og krøllet Frimærke, som ingen vilde have, da det ikke var optørt i noget Katalog. Tilfældet vilde, at det faldt i Hænderne paa en tysk Samler, Philip von Ferrai, der vurderede det til 600 Mark og lod det optage i Kataloget. Man gav sig nu til overalt i Verden at søge efter andre Eksemplarer af det britiske Mærke. Det var imidlertid forgæves. Mærket var, som Tyskerne siger, et „Unikum“.

Ferrai boede i Paris. Da han døde, naaede hans Samling ikke at komme over Rhinen, idet Krigen brød ud, og den franske Regering beslaglagde Samlingen med de kostbare Papirlapper, der var Millioner værd. I 1923 blev Samlingen solgt paa offentlig Auktion, og Samlere kom fra hele Verden for et strides om de sjældne Frimærker, blandt hvilke det enestaaende Mærke fra britisk Guinea indtog Førstepladsen. Kongen af England, der som bekendt er en passioneret Filatelist, var ogsaa repræsenteret, men det lykkedes ham ikke at erhverve denne nationale Trofæ, der af en hovedrig Amerikaner blev betalt med 10.000 Pund Sterling.

En amerikansk Ingeniør har konstrueret en Muremaskine, der med tre Mands Besætning kan udføre tolv Mands Arbejde.

Byggerierne er blevet alvorlig forskrækket.

En engelsk Professor i Filosofi, Mr. A. E. Heath, har ved en engelsk Lægekongres holdt Foredrag om mange forskellige sjældne og legemlige Problemer. Bl. a. kom han ogsaa ind paa Drukken-skab og Drukken-skabens syv Stadier. Han karakteriserede dem saaledes:

Det første: Selvkritikken forsvinder gennem det første Glas Vin, saa vi ikke længere sidder sure, men hører paa hinanden som muntre Selskabsmennesker, der ræsonnerer om alt.

Det andet: Kritiken overfor andre forsvinder, saa vi med den største Taalmodighed hører paa alt det Prat, vore Medmennesker opvarter med.

Det tredje: En hel Del Sind slappes. Det fjerde: Man kan endnu se og røre sig, men er lidt i Tvivl om, hvilket der er ens eget, og hvilket der er ens Nabos Glas.

Det femte: Enigheden mellem ens Øjne forsvinder.

Det sjette: Man ser dobbelt.

Det syvende: Man tror, man er blind,

Maleren: De har jo hængt mit Maleri af en Solopgang op paa Hovedet.

Kunsthandleren: Jamen, ser De, jeg har nemlig tænkt paa at sælge det som „Solnedgang“.

Forlang de stærke

Rekord Roekurve hos de

Rekord er det specielle Varemærke for Chl. Andersens Kurve. Roekurve fremstilles derfor kun af

Charles Andersen, Tein.

Bestillinger ved Tlf. Allinge 117x.

NYHEDER I

Stue
Konsol
Aars
Nips
Køkken
Vække

URE

i største Udvalg til billigste Priser

hos

Conrad Hansen,
Tlf. 140. Allinge. Tlf. 140.

Slagteriets Udsalg, Allinge.

Friske Varer Onsdag og Fredag.

Fersk Flæsk, Karbonade, Mørbrad.

Medisterpølse, Fars,

Bayerske Pølser, Knæpølser

Kogt Skinke,

hjemmesmeltet Fedt.

Forskelligt Paalæg.

Dina Sørensen, Tlf. 38

Min lukkede Bil anbef.

Jeg kører naar De kalder!

Tlf. 145. Poul Nielsen, Allinge.
Overfor Gæstg. Christensen.

Lejlighed med Butik og Værksted

til Leje 1. December.

Henvendelse

Postassistent Wolf, Allinge.

Kender De

Østbornholm?

Ugeblad og Annoncetidende for søndre og østre Herreder

Oplag 3500 Ekspl.

Læses i alle Hjem

Billig Annoncepris

Egner sig derfor
bedst for Avertering.

Dame-Overfræksstøvler

i stort Udvalg. Fra Kr. 5 pr. Par.

C. Larsens Skotøjsforretning, All.

Ny lukket Bil

udlejes.

L. P. Olsen, ved Tejn St.

Tlf. All. 59 kan foreløbig benyttes.

Skole-Kørsel!

Omhyggelig Uddannelse til smaa Priser i ny Vogn. Kørekort garanteret.

Arthur Jensen. Tlf. Rønne 716.

Allid Udv. i brugte Biler til smaa Priser,

Elegante Visitkort

50 Stk. med Navn 2 Kr.

TAKKEKORT billigst.

Allinge Bogtrykkeri.

Allinge Skæperi

Oplædningsbrænde altid paa Lager, billige Priser.

Tlf. 29. **Geert Hansen.**

Al Lastkørsel udløses

samt Svin til Slagteriet a 75 Øre pr. Stk.

Lukket 12—14 Pers. Bil udlejes.
Tlf. All. 117 y. **A. Engell, Tein.**

Færdselsregler

—0—

i Henhold til Loven af 1923.

Fodgænger! husk, at Gade og Vej benyttes af Køretøjer, som pludselig kan komme til Syne; derfor: Se dig godt for, før du gaar ud paa Kørebanen, og træd aldrig baglæns ud paa den.

Skal du over Gade eller en Vej, saa husk at se til begge Sider, før du gaar ud paa Kørebanen, og gaa saa tværs over, ikke skraas over Kørebanen.

Læg Mærke til de Tegn, som Kuskene eller Chafførerne giver: strækker de Pilsken eller Haanden ud til Siden, kan du se, til hvilken Side de vil svinge.

Du skal særlig passe paa ved Gadehjørner og Vejkryds; der kan komme Køretøjer, som drejer fra den ene Gade eller Vej ind i den anden.

Gaa aldrig pludselig frem bag om et Køretøj, men overbevis dig først om, at andre Køretøjer ikke kommer frem paa den anden Side.

I Byerne bør du gaa paa det Fortov, som du har paa venstre Haand og paa Landevejene i venstre Side af Vejen, saa vil du have let ved at se, om Køretøjer nærmer sig.

Vær hensynsfuld mod andre, saa at det bliver let for alle at følge Færdselsreglerne, og advar dem, der uforsigtigt handler imod dem.

Cyklist! Før du er sikker og øvet bør du aldrig køre paa Gader og Veje, hvor Færdslen er stærk.

Hvor der er Cyklesti, skal du benytte den, hvis den ligger paa din højre Haand.

Giv Tegn, forinden du standser eller drejer til Siden, og husk at dreje i stor Bue til venstre og lille Bue til højre.

Kør aldrig bagfra forbi andre Køretøjer i Gade- eller Vejkryds.

Kør altid hensynsfuld og søg at undgaa at tilspøjte Fodgængere og andre i daarligt Føre.

Aktieselskabet
Hasle Bank
modtager Indskud paa Indlaansbog og Folio, Terminsydelser til Kreditforeninger, ordner Kreditlaan m. m.

Grindringsliste.

Allinge-Sandvig.

Afholdelsforeningen: Jm. Rætmager Andr. Pedersen.

Albærentendv.: Jm. Murer Edd. Holm.

Allinge-Sandvig Stenværkers Sygetasfe Jm. Hans Madsen, Sæne.

Kasf. Carl Jørgensen, Strandvejen. Allinge Sygetasfers Sygeplejeforsikring Jm. Frederik Pedersen.

Blaa Kors: Jm. Murer Edd. Holm.

Borgmestertoriet 2—4 Eftm.

Brandinspektør: Smedem. Carl Petersen.

Bornholms Brandforsikringselskab Sognekomm. Alfred Larsen.

Dampstibsserpeditoren, aaben ved Skibenes Antomst og Afgang Tirsdag og Fredag Eftm., Mandag og Torsdag Form.

Folkebogsamlingen (Borgerstolen 1. Sal Læsestuen Søndagene fra 5—9 Eftm.

Udlaan Mandag og Fredag 7—8, samt Tirsdag 3—4.

Folkeregistret: Kommunekontoret, Good Templar Ord.: Jm. Carl Lindgren.

Hjælpekasen. Form. Frk. Petra Møller. Kasserer Fru Alfr. Petersen.

Jernbanest. Varehuset aaben for Gods 8,30—12 og 2,30—6.

Kammerkontoret 10—12 og 2—3.

Lordag tillige 6—8.

Riksværden 3—4.

Laane- & Diskontobanken 2—4 Eftm.

Postkontoret. Allinge Søndagene 9—12 og 2—6. Sandvig 9—12 og 3—6.

Politi. E. A. Larsen, Allinge. L. P. Mouritzen, Sandvig. Kontor Strandvejen.

Stortensfejrer E. M. Nielsen.

Tlf. Hasle 43.

Sparekassen 9—12 og 2—4

Stempelfirma i Sparekassen 9-12 og 2-4

Branddirektøren do.

Statsskatten for Livsforsikring ved Statensf. Koford. Kontortid: 9—12 Jm.

Sygehuslægen 8—9 og 2—3.

Sygehuset. Besøgstid 11—12 og 4—5.

Sygekasen. Jm. Bager P. Holm.

Kasserer Herm. Mortensen.

Telegrafstationen 9—12 og 2—6.

Toldkammeret 8—12 Form. 2—5 Eftm.

Turistforeningen Østersøbad „Bornholm“. Jm. Rasmus Mortensen.